

Yuhon SA ja VKH sairaskertomus

Uros - Hakutaku Yuho-Go, "Yuho", s. 9.11.1999 - k. 21.3.2005.

Kaiken kaikkiaan Yuhon taudin puhkeaminen oli varsin nopeaa ja ensimmäisistä epäilyistä koiran kuolemaan kesti vain 2-3 kuukautta.

Koira oli elämänsä ajan todella usein lääkäreissä (kts. Yuhon lääkärikäynnit sivun lopusta). Varsin usein lääkärikäyntien syynä olivat jatkuvat tassutulehdukset joihin ei tuntunut tepsivän mikään. Tassutulehdus oli anturoissa ja anturoiden väleissä. Iho oli punaista ja karva muuttui tassunpohjissa tummaksi. Koiralla ei kuitenkaan ollut furunkuloosissa esiintyviä paiseita lainkaan. Toinen vitsaus olivat korvatulehdukset.

Aivan viimeisen elinvuotensa aikana Yuhon niin upea punainen väri alkoi haalistumaan. En itse ensin havainnut sitä, mutta tuttavamme alkoivat ihmettelemään onko koira saanut liikaa aurinkoa. Ja totta, kun kuvia katsoo ja seuraa koiraa eri ikäisenä, huomasi että kasvojen urajiro alkoi hävitä näkyvistä, koska karva vaaleni myös kasvoissa kauttaaltaan. Olen jostain lukenut että SA aiheuttaa karvan vaalenemista.

Valpas eläinlääkäri epäili Yuholla jo vuonna 2001 SA'n oireita. Koiralla oli kummallinen kyynerpäiden ihovaiva. Molemmat kyynerpäät olivat kaljut ja niissä ei ollut tavanomaista rupea tai ihottumaa. Koska kyynärpäät olivat tismalleen samanlaiset, eläinlääkäri katsoi, ettei ongelma voi olla SA, koska paljaat alueet olivat liian symmetriset ja identtiset. Toisin sanoen epäili ilmeisesti ennemminkin ulkoisia tekijöitä tähän todeten, että biopsiat ovat tässä tapauksessa hätävarjelun lioittelua.

8.12.2004 kaikki alkoi. Yuhon korvat kutiavat ja silmät vuotavat kirkasta vettä. Tämä on koiralle hyvin poikkeuksellista, vaikka usein tassutulehduksia, ei tällaista korva ja silmäoiretta ole esiintynyt koskaan aiemmin. Korvakäytävä todetaan kuitenkin olevan ihan kunnossa. Eikä silmistäkään löydetä mitään vikaa (yleislääkäri). Saa kuitenkin silmätipat. Oireet laitetaan allergian piikkiin.

15.1.2005 Huomaan hännän yht äkkiä - siis melkein yhdessä illassa - omituisen ohueksi. Hännästä kadonnut kaikki pohjavilla. Silmät alkaneet taas vuotamaan.

18.1.2005 Tuusvet. Pirkko Valmari toteaa, että ei osaa sanoa onko SA oireet vai ei koska koiralla on karvanlähtö. Hännästä ei saa hänen mukaansa hyvää biopsiaa. Valmari neuvoo, että koepalat tulee otattaa terveestä sekä sairaasta ihonkohdista. Neuvoo myös ihonhoitoshampoita ja hoitoaineita iholle.

19.-21.1.2005 paniikki kasvaa. Yhteydenotto Taru Laaksoon (silloinen amerikanakita ry:n puheenjohtaja), jolla on SA:ta sairastava Kamu-koira ja muutenkin paljon tietoutta taudista. Nyt huomaan, että Yuhon korvien sisäpinta hilseilee. Häntä ja korvaoireet viittaavat Tarun mukaan SA:han ja neuvoo Koira-kissaklinikalle Turkuun, SA-ekspertti Eva Einola-Koposelle, joka tehnyt akitojen kanssa yhteistyötä. Tässä vaiheessa myös koiran selässä, hännän lähetyvillä karva alkanut ohenemaan, silmät valuvat edelleen ja tassuihin tullut paiseita anturoiden väleihin. Nenän alueen huulet punertavat. Silmän yläpuolella olevat urajiro-täplät (iho) ovat turvoksissa ja punertavat. Koira näyttää siltä, kuin se olisi vanhentunut kahdessa viikossa 10 vuotta.

23.1.2005. Pesut ja hoitoaineet jatkuvat. Karvapeite yhä ohueempaa kauttaaltaan koirassa. Urajiro-täplät punaiset. Nyt myös korvien sisäpuolinen karvapeite ohentunut niin, että tulehtunut punainen iho kuultaa läpi. Silmät eivät enää vuoda kovinkaan paljon.

2.2.2005 Biopsiat ja verinäyte, Koira-kissaklinikka Turku, Eva Einola-Koponen. Koepalat ja verinäyte lähetettiin Englantiin. Ihokoepalat ja verinäyte otettiin rauhoituksessa. Koepalat kohdistuivat: molemmat korvat, vasen kylki, häntä, vasen puoli ja kuono. Kilpirauhasarvo normaali (28). Klinikalla annettiin kipulääke suonensisäisesti. Toimenpiteen ajan Yuho oli nestetipassa. Tikkien poisto 10-12 päivän kuluttua. Iholta otettiin värjäysnäytteitä (tassut, korvat ja poski).

15.2.2005 SA lausunto, Dr. David Shearer BVetMed. Suomennus: Eva Einola-Koponen, Koira-kissa klinikka: Biopsioiden määrä kuusi. Yuhon koepalat paljastavat SA taudin eli karvatupen talirauhasen surkastuman. Koepaloissa ei ole havaittavissa ollenkaan talirauhasia ja niissä kohdissa joissa pitäisi olla talirauhasia on rauhasen ympärillä tulehdusreaktio. Kollageni eli sidekudos ja ihon verisuonet normaaleja. Hoitovaihtoehtoja: shampoopesuja, esim. Allermyl tai Vetriderm herkän ihon shampoot. Pesut viikottain. Seuraava vaihe (johon emme koskaan ehtineet), syklosporiini immunisuppressiivinen hoito (ennemmin kuin kortisoni), jos tuntuu, että oireet pahenee nopeasti. Tukihoitona GLA, Megaderm, Viacutan. Alesol 3 kapselia/pvä/3 viikon jaksoissa. Sai myös antibiootin ihon tulehduksen vuoksi. Myös leuka rupinen ja verinen. Antibiootti tulehtuneen ihon takia.

WUACille tieto Yuhon SA'sta.

28.2.2005 Yuhon saama antibiootti Clindabuc 200 mg tehosi. Naaman turvotus ja tulehdus kadonnut lähes kokonaan. Rupinen leuka ja punertavat huulet lähes kokonaan terveet. Karva on edelleen ohentunut kauttaaltaan, mutta tasaisesti. Ei samalla tavalla lähtenyt "tukkuina" kuin yleensä näkee. Koepalakohtiin karva kasvaa todella hitaasti, mutta kasvaa kuitenkin. Ainoa kohta johon karva ei kasva lainkaan on häntä, päinvastoin, sen kaljuuntuminen etenee takapuolen päälle. Koira kuitenkin reipas ja ruoka maistuu. Tässä vaiheessa olin miettinyt Einola-Koposen kanssa kastrointia, koska meillä oli narttukoira! Uskallanko tehdä sen, lääkäri suosittelee tehtäväksi, päinvastoin, karva saattaisi siitä vain parantua.

7.3.2005 koira kastrotiin.

13.3.2005 Koira ei avaa silmiänsä! Lääkəriin! Paniikissa päivystykseen Apexiin, jossa ei ole silloin paikalla silmä lääkäriä.

Lausunto: Aamulla pitänyt silmiä kiinni, vilkkuluomet edessä. Silmissä ei haavaumia, ei roskia, silmänpaineet normaalit. Vilkkuluomien alla rakkulaa. Rakkulamainen sidekalvon tulehdus.

20.3. Paniikkilääkəriin! Totaali romahdus tapahtunut edellisenä päivänä. Koira mm. kulkee seiniä päin ja romahti porrastasanteella. Se ei näe mitään! Aamulla kun se avasi silmänsä niitä ei ole enää. Silmien päälle ovat siirtyneet ns. vilkkuluomet. Päivystyksessä Yuhon todetaan olevan jonkinasteisessa shokkitilassa ja se laitetaan useiksi tunneiksi tiputukseen. Kastratiohaava rupesi vuotamaan verta.

Lausunto: Tutkimukset kipuilun, sekavuusoireiden ja kastratiohaavan valumisen vuoksi. Yleistutkimuksessa lievät shokkioireet. Nesteytys ja kortisoni suonensisäisesti. Verinäytteissä tulehdus- ja punasoluarvo, maksa- ja munuaisarvot sekä verensokeri normaalit. Kivespussin alueen iho ärtynyt, tulehtunut, haava tuhuttaa veristä kudosnestettä. Oireiluun voi olla syynä kastratiohaavan tulehdus tai joku krooniseen sairauteen liittyvä tekijä. Antibioottikuuri Clinacin. Kivesten alueen suihkutuspöly, puhdistus betadinella.

21.3. 2005 Silmä lääkäri Sari Jalomäelle heti seuraavana aamuna. Jalomäki toteaa kauhuksensa, että koiran molemmat verkkokalvot roikkuvat irti. Epäily samalla VKH:sta SA:n lisäksi. Lääkäri toteaa, ettei ole koskaan vielä tavannut koiraa, jolla on molemmat taudit SA ja VKH. Jotta VKH voidaan varmistaa, sen voi tehdä ainoastaan eutanasian jälkeen poistamalla silmä.

Lausunto: Molemmissa silmissä vakava suonikalvontulehdus, oikeassa silmässä tila pahempi, molemmat verkkokalvot täysin irti ollen kiinnittyneenä enää näköhermonpäähän. Taustalla mahdollisesti uveodermatologinen syndrooma UDS/sama kuin VKH, jota rodulla esiintyy, ennuste tällöin hyvin heikko. Näön palautuksen suhteen ennuste hyvin varauksellinen. Eutanasia eläimen lisäkärsimyksen välttämiseksi. Patologinen tutkimus silmästä.

Eläinpatologian laboratorio PatoVet /Seppo Saari, lausunto:

PAD, silmä, voimakasasteinen granulomatoottinen ja neutrofiilinen diffuusi uveitti ja retiniitti (Vogt-Koyanagi-Harada syndrooma).

"Silmässä todettiin voimakasasteinen granulomatoottinen uveitti-muutos, joka affisioi myös retinaa. Tulehdusalueelle esiintyy yleisesti pöhöä, ja verkkokalvo oli monin paikoin pöhön seurauksena irronnut. Tulehdusreaktio oli histiosyyttivoittainen, paikoin tulehdussoluinfiltraattiin sekoittui runsaasti lymfosyyttejä ja plasmajoukkoja sekä neutrofiilisiä granulosyyttejä. Melanofageja esiintyi erittäin runsaasti kautta koko tulehdusmuutoksen. Sopii immunopatologista alkuperää olevaan muutokseen. Muutoksen histologian ja koiran rodun huomioon ottaen kyseessä on todennäköisesti Vogt-Koyanagi-Harada syndrooma (VKH)."

Oma yhteenveto: SA

SA epäily voidaan tehdä silmämääräisesti, mutta se ei kerro varmasti mitään. Ainoa, varmin ja myöskin hermoja vähiten raastavin keino on biopsioiden eli koepalojen otto. Ne otetaan koiralta kevyessä rauhoituksessa. Koepaloja otetaan niin terveestä kuin sairaasta kohtaa. Koepaloja voivat ottaa lähes mitkään tahansa eläinlääkäriasemat ja koepalat lähetetään edelleen SA:ta taitaviin laboratorioihin. Oman koirani koepalat lähtivät lääkärin toimesta Englantiin, jossa tällä hetkellä maailman parhaimmista kuuluva tutkimuslaboratorio. SA voi mennä helposti allergian piikkiin. Ainakin yhtenä erona normaaliin iho-oireisiin on siinä, että SA ei aiheuta kutinaa, toisin kuten normaalit ihoallergiat. SA:n voimakkuusasteita on hyvin monia. Yuhon tauti oli raju, mutta on myös koiria jotka ovat eläneet taudin kanssa kymmenenkin vuotta.

Oma yhteenveto: VKH (UDS)

VKH:ta ei voi valitettavasti varmasti todeta millään muulla kuin patologisella testillä (silmän irrotus), joten sitä ei voi tehdä elossa olevalle koiralle, mutta asiantunteva, tässä tapauksessa silmälääkäri Sari Jalomäki oli vahvasti VKH'n kannalla. Taudissa on joka tapauksessa omat oireensa. VKH on SA:ta vakampi tauti ja johtaa valitettavasti aina kuolemaan ja nopeammin kuin SA. Siinä voin olla kaikki samat oireet kuin SA:kin, mutta lisäksi vakavat silmäoireet ja lopulta aina koiran sokeutuminen.

Hyvin tärkeää on käyttää SA-epäilyssä koira vain siihen perehtyneellä, ihotauteihin erikoistuneella eläinlääkärillä. Samoin on VKH:n kanssa, jonka voi todeta vain silmälääkäriksi erikoistunut.

© Niina Tielinen 2008

Yuhon SA ja VKH hoitokulut

Uros - Hakutaku Yuho-Go, "Yuho", s. 9.11.1999 - k. 21.3.2005.

Yuho oli kuollessaan noin 5,5-vuotias.

Yuhon eläinlääkärikäynnit ennen SA:n toteamista:

Aika ja paikka	Vaiva, oireet	Lääke, hoito	Hinta, mk/€
29.11.2000 Kirsu	Karva korvakäytävässä	Canofite	290 mk
13.12.00 Arkki	Rokotukset ja mikrosiru	-	245 mk
14.12.00 Arkki	Nenäpunkki	Interceptor	80 mk
24.7.01 Apex	Tassutulehdus	Fusiderm ja Betadine	303 mk
25.7.01 Apex	Ripuli	Oriprim Forte, Attapekt, Rimadyl	485 mk
22.8.01 Kirsu	Kyynärpäät auki, tassutulehdus	Kefalex, Etiderm, Viacutan, Celes.dem., Klorhexol	910 mk
4.9.01 Kirsu	Kyynärpäät auki, tassutulehdus, ensimmäinen SA epäily	Fuciderm, tassuissa voimakas bakteerikanta	280 mk
6.9.01 Kirsu	Kyynärpäät auki, tassutulehdus	Tribissa, Kefavet keskeytettiin	? mk
20.9.01 Kirsu	Kyynärp.kontrolli	Ei kestänyt lääkkeitä. Sulfan haku. Ei biopsioita koska iho parantunut.	230 mk
22.10.01 Kirsu	Tassut, kyynärpäät	Malaseb, Baytrill, biopsiaa mietittiin	520 mk
15.11.01 Anident	Etuhammaspaikkaus	-	965 mk
18.1.02 Apex	Korvatulehdus	Rimadyl, Fucidin	454,85 mk
6.3.02 Anident	Hamamshionta	-	778,89 mk
25.4.02 Apex	Anaalirauhasten tyhjennys	-	264,58 mk
4.5.02 Apex	Korva- ja tassutulehdus	Fucidin, Fuciderm, Epi-Otic, Kefalex, peura-peruna ruoka	766,73 mk
9.7.02 Tuusvet	Tassutulehdus	Synulox, Canofite	85 €
1.8.02 Tuusvet	Tassutulehdus	Vetriderm	46 €
15.10.02 Tuusvet	Rokotukset	-	42 €
5.12.02 Tuusvet	Korvat, tassut	Fuciderm, Canofite	25 €
16.1.03 Tuusvet	Silmät valuvat	Oftan Dexa-Chlora	33 €
24.6.03 Kunnan ell	Yski, yökkäili, flegmaattinen, kuumetta	Baytrill	50 €
4.5.02 Apex	Korva- ja tassutulehdus	Fucidin, Fuciderm, Epi-Otic, Kefalex, peura-peruna ruoka	€

2.9.03 Tuusvet	Tassutulehdus	Clindabuc, Hexocil/Vetriderm	290 €
28.10.03 Tuusvet	Rokotus	-	34,50 €
5.1.04 Tuusvet	Korvatulehdus	Canofite	37 €
28.4.04 Järvet	Korvatulehdus	Canofite	77 €
29.10.04 Järvet	Korvatulehdus, allergiaepäily	Aurizon, lammas-kani ruoka	? €
2.11.04 Järvet	Korvatulehdus, allergiaepäily	Aurizon, lammas-kani ruoka	31,50 €
8.12.04 Järvet	Silmät ja korvat	Canofite, Oftan-Akvakol, Oftan dexa-chlora, ankkaperuna ruoka	146,50 €
18.1.05 Tuusvet	SA-epäily, silmämääräinen kehotus Koira-kissaklinikalle	Virbac Keratolux, Humilac, Viacutan	28 €
Mk yhteensä: 6653,05 mk			€yhteensä: 918,50 €

TOTAL: 2037,50 €

Hinnat ja käynnit SA:n toteamisen jälkeen:

Aika ja paikka	Vaiva, oireet	Lääke, hoito	Hinta, mk/€
2.2.05 Koira-kissaklinikka	Biopsiat	-	183,15 €
14.2.05 Tuusvet	Tikkien poisto	Suoja tassuihin, Viacutan	49,19 €
17.2.05	Antibiootit	Shampoo, vitamiinit	148 €
25.2.05	-	Shampoo	43,51 €
13.3.05 Apex	Silmätulehdus	-	93,71 €
20.3.05 Apex	Shokkitilan hoito, tiputus ja antibiootti suoneen	-	216,40 €
21.3.05 Apex	verkkokalvot irti, lopetus ja patologinen silmän poisto	-	206,40 €
TOTAL: 940,35 €			

Yuhon eläinlääkärissä hoitaminen kaikkienensa teki n. 5,5 vuodessa 2978 euroa.

Suomessa olevia eläinlääkäreitä, jotka tuntevat ja osaavat hoitaa SA:ta tai UDS:ää ovat mm. Mirja Kaimio (SA), Sari Jalomäki (UDS/VKH), Eva Einola-Koponen (SA) ja Outi Kuisma-Parwar (SA).